

בית משפט השלום בחיפה

צ"א 11-09-32998 ג'רבי ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

בפני כב' השופט שמעון שר

מבקשים 1. דבורה ג'רבי
2. דוד מלכה

נגד

מדינת ישראל

משיבה

החלטה

- 1
- 2 לפניי בקשה לקביעת מהות ההליך אשר התנהל בפניי.
- 3 בתחילה סברתי כי בקשה זו מחוסרת כל יסוד לאור העובדה כי יוזמי הבקשה המבקשים הם אלה
- 4 אשר צריכים להנחות את בקשתם, ולקבוע באיזה מסלול הם צועדים. אך לאחר שקלא וטריא
- 5 ולאחר שקראתי את הטענות של כל אחד מהצדדים, החלטתי לומר את דבריי, והחלטה זו באה
- 6 בעקבות הבקשה אשר הונחה בפניי.
- 7 אומר ככלל, כי כותרות ואופן הפרוצדורה אינם מכתיבים לבית משפט זה את ההחלטה, אלא
- 8 המהות אשר כוללת בחובה את הסוגיה המונחת לפני בית המשפט.
- 9 יכולה הבקשה להיות מונחת כדרך של הליך פלוני, אולם מהותה היא אלמונית, ובית המשפט למרות
- 10 הכותרת ולמרות לכאורה הפרוצדורה הנוקטת, ינהג בדרך האלמונית ואומר, המהות אשר צריכה
- 11 לקבל את ההחלטה ומכאן דבריי בהמשך.
- 12
- 13 ב-4 באוגוסט 2004 אישרה הכנסת את חוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד – 2004 (להלן: "חוק
- 14 החופים"). החוק נועד להבטיח את שימורה של רצועת החוף מפני פגיעה מעשה ידי אדם. אין ספק כי
- 15 הפרת החוק עולה כדי עבירה פלילית וקיימת האפשרות להטיל סנקציות פליליות במקרים של
- 16 הפרה.
- 17 בהתאם לסמכויות שנתנו על-פי חוק החופים, מוצאים צוים למניעת פגיעה בסביבה החופית או
- 18 להסרתה. הצוים הינם צוים מנהליים ואומר כבר עתה כי הגם שהתיקים מנותבים במזכירויות

בית משפט השלום בחיפה

צ"א 11-09-32998 ג'רבי ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני :

- 1 בתי-המשפט כהליכים פליליים, תקיפת הצו (ובענייננו, הבקשה לביטול צו ההריסה), אף היא נעשית
2 בפועל על-פי עקרונות הדין המנהלי.
- 3
- 4 המבקשים ביקשו מבית-המשפט לקבוע כי בבואנו לדון בבקשה לביטול צו הריסה מנהלי שהוצא
5 מכוח חוק החופים, יש לנהל את הדיון בבקשה בהליך פלילי או מעין פלילי ומכאן חשיבות שאלת
6 נטלי ההוכחה.
- 7 חיפשי פסיקה רלוונטית לעניין תקיפת הצו המנהלי מכוח חוק החופים ואשר הדיון בבקשה נעשה
8 על-פי עקרונות המשפט הפלילי, לא נמצאה פסיקה כאמור.
- 9 נמצאו עתירות מנהליות רבות אשר עסקו בשאלת סבירות וכשירות פעולת הרשות. מצאתי גם
10 פסיקות ממוקדות לסעיפים 9, ו-10 לחוק החופים, בהם עסקין בין היתר, אשר הוכתרו בכותרת
11 ב"ש או צ"א, קרי נותבו כהליך פלילי, אולם מבחינת ניהול ההליך ננקטה למעשה דרך ההוכחה
12 המנהלית. רוצה לומר, מבחינת סיווג ההליך, איני חולק כי מדובר בהליך ובעניין פלילי מכוחו
13 מוגשים כתבי אישום, אם כי לדעתי ניתן לסווג את החוק באופן דואלי, בהתאם לעניין הנדון.
- 14 בעניין הנדון לפני טרם הוגשו כתבי אישום ואיני מוצא טעם והגיון בדיון על-דרך הפרוצדורה
15 הפלילית בעודי דן בתקיפת הצו המנהלי. הדיון אשר מתנהל בפני, ויצוין כי הסתיים שלב ההוכחות,
16 נוגע לשאלות מתחום המשפט המנהלי, שאלות לעניין תוקף הצו, האם ניתן בחריגה או בחוסר
17 סמכות וכיוצ"ב שאלות מתחום המשפט המנהלי. העובדה כי קיימת האפשרות להגשת כתבי אישום,
18 אינה מלמדת כי תקיפת הצו המנהלי תעשה אף היא בדרך הפלילית.
- 19
- 20 המבקשים הפנו את בית-המשפט להליך אשר התנהל בבית-המשפט המחוזי בע"פ 2479/07 **אזרן נ'**
21 **מדינת ישראל, המשרד לאיכות הסביבה** (פורסם בנבו, 27.12.07) הדין בסעיף 9 לחוק החופים.
22 הערעורים היו על החלטת בית משפט השלום בנהרייה שניתנה במסגרת שלוש בקשות שעניינן היה
23 דומה (בש 997/07, בש 999/07 ו- בש 1096/07). בערעור זה קבע כבוד השופט שפירא כי "המדובר
24 בהליך פלילי לכל דבר ועניין" אולם לא יוחד דיון בפסק-הדין לעניין זה. הדבר נאמר בהקשר סירובו
25 של בית-משפט קמא לצרף את עיריית נהרייה כצד להליך.
- 26
- 27 זאת ועוד, בפסק-דינו של כבוד השופט שפירא בע"פ 36385-11-09 **עיריית חיפה נ' אנטואן שוקחה**
28 **ובניו בע"מ** (פורסם בנבו, 29.12.09) הוא קובע כדלקמן :
- 29 "בהגשת הבקשה לביטול צו ההפסקה המינהלי, כאשר המשיבה ממשיכה לנהל עסק ללא
30 רישיון, יש משום חוסר ניקיון כפיים שדי בו כדי לדחות את הבקשה. **למרות שההליך**

בית משפט השלום בחיפה

צ"א 11-09-32998 ג'רבי ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני :

- 1 **שבפני הינו הליך פלילי, מדובר בפועל בהליך שהוא בעל אופי מנהלי. על המבקש לבטל צו**
 2 **מנהלי חלות החובות הקבועות במשפט המנהלי, כגון החובה החלה על הפונה לביהמ"ש**
 3 **לפנות כשידיו נקיות.** אין זה המקרה שבפני. כאמור, המשיבה מפעילה עסק טעון רישוי ללא
 4 רישיון. סבור אני כי בכך השמיטה המשיבה תחת רגליה את הבסיס לביטול הצו או עיכוב
 5 ביצועו. הכלל הוא כי חייב אדם להחליט בלבבו אם מבקש הוא סעד מביהמ"ש או עושה דין
 6 לעצמו". (ההדגשה שלי – ש"ש).
 7 הגם שהדברים נאמרו בהקשר של חוק רישוי עסקים, הגיונם מדרוך אותי גם בהליך זה.
 8
 9 יתרה מזאת, בעניין דומה לענייננו אנו, בצ"א 11-09-7452, ייצג משרד ב"כ המבקשים ושם לא
 10 הועלתה הטענה כי מדובר בהליך פלילי. החלטת כב' השופטת תמר נאות פרי ניתנה ביום 10.01.12
 11 כבהליך אזרחי מנהלי לכל דבר ועניין, ומבלי שעלתה טענת סיווג ההליך ומבלי שנדרשה לנטלים של
 12 "מעבר לספק סביר".
 13
 14 בע"פ (חיפה) 13717-12-08 ועדה מחוזית לתכנון ובניה – מחוז צפון נ' למון ביץ, הפקות ואירועים
 15 בע"מ (פורסם בנבו, 15.03.09) ציין כבוד השופט שפירא את הדברים הבאים :
 16 **"הערות בנוגע לחשיבות ההגנה על הסביבה החופית:**
 17 על חשיבות האכיפה היעילה והמהירה של חוקי התכנון והבניה נפסק כבר הרבה. נעיר
 18 לעניין המקרה שבפני (כאשר לכאורה הקמת רציף או במה, בענייננו, מצמצמת את רצועת
 19 החוף, את המעבר החופשי של הציבור הרחב ופוגעת בערכים מוגנים, שלא ע"פ היתר כדין)
 20 כי חלות על נשוא הערעור גם הוראות **חוק שמירת הסביבה החופית התשס"ד-2004**. סעי'
 21 9(א) **לחוק שמירת הסביבה החופית** מסמך את השר לאיכות הסביבה או מי מטעמו ליתן צו
 22 מנהלי למניעה או להסרת הפגיעה בסביבה. הסדר זה דומה להסדרים הקבועים בסעי' 239 ו-
 23 246 **לחוק התכנון והבניה**, כאשר סעי' 239, כאמור, מאפשר לבית המשפט להוציא צו הפסקה
 24 שיפוטי מקום שבו נעשו פעולות בניה או שימוש ללא היתר ושלא כדין, ואילו סעי' 246
 25 מאפשר לבית המשפט להוציא צו להפסקת פעולות שמטרתו להפסיק פעולות הכנה, שלא
 26 בהכרח מנוגדות לדין, שנועדו להכשיר בעתיד פעולות בניה שלא כדין. הוצאת צווים מכוח ס'
 27 239 ו-246 לחוק התכנון ובניה אינה מותנית בהגשת כתבי אישום ואף **רמת ההוכחה לצורך**
 28 **הוצאת הצווים הינה קלושה למדי"** (ההדגשה אינה במקור – ש"ש).
 29

בית משפט השלום בחיפה

צ"א 11-09-32998 ג'רבי ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני :

1 ראה גם החלטתי בבש 3715/05 שלום חיים נ' כב' השר לאיכות הסביבה – המשרד לאיכות
2 הסביבה (פורסם בנבו, 02.06.05) שם בסוף ההחלטה ציינתי את הדברים הבאים:
3
4 "אומר כי הדיון משום מה בחלקו הגדול התנהל כאילו עסקינן בחוק התו"ב ובצו הפסקה
5 שיפוטי ומנהלי, אך לא זו היתה מהות המחלוקת, אלא כשירותו של הצו, ולפיכך נראה לי כי
6 לכל היותר ניתן לאור חדשנותו של החוק לבצע היקשים והבנות מהוראות חוק התו"ב, אך
7 בוודאי לא להשאירו כדבר המרכזי אשר נתון לדיון. לפיכך, גם בהחלטה זו לא התייחסתי
8 אליו יתר על המידה, אלא בהוראות האופרטיביות אשר ממילא מחייבות ועל מנת למנוע
9 ספק".

10

11

סוף דבר:

12 בשלב תקיפת הצו המנהלי ובענייננו, טרם הוגשו כתבי אישום, אני מחזיק בדיעה כי את הליך תקיפת
13 הצו המנהלי יש לנהל כהליך אזרחי-מנהלי.

14

15 בבקשה לביטול צו ההריסה אותה הגישו המבקשים ביום 15.09.11 טענו המבקשים כדלקמן:
16 "... לא היה מקום להוצאת הצו וככל שהמשיב מעוניין להוציאו לפועל עליו לעשות זאת
17 במסגרת הליך עיקרי (פלילי), ולצדו בקשה לצו הריסה" (עמ' 18 לבקשה).

18

19 כלומר, הן המבקשים לא ראו בהליך זה הליך שיש לסווגו כהליך פלילי גרידא, שכן טענו כי היה על
20 המשיב לפעול במסגרת הליך פלילי באופן של הגשת כתבי אישום, קרי אף הם ראו וניהלו את ההליך
21 שבפני כהליך מנהלי אזרחי באפיו, ולא כהליך פלילי.

22

23 כאמור לעיל, בשלב זה בית המשפט בוחן את סבירות וחוקיות פעולת הרשות בהחלטתה להוציא את
24 צו ההריסה. עסקינן בשאלת כשירותו של הצו, להבדיל מאי-ביצועו כאשר אין ספק כי אי-ביצוע על-פי
25 סעיף 10 מהווה עבירה לפי סעיף 7(ב) שדינה שנה מאסר או קנס.

26 בניגוד לטענת המבקשים כי "עלינו לבחון, במקרה שלנו, האם מדובר בקנס ובמאסר "פליליים" או
27 שמא "אזרחיים" (סעיף 12 לבקשה), בית-המשפט אינו נדרש לשאלה זו בהליך המתנהל לפניו. בשלב
28 זה בית-משפט בוחן את נסיבות הוצאת הצו המנהלי וחוקיותו. המבקשים מציינים במספר
29 הזדמנויות כי מדובר בצו מנהלי, וכי הרשות בחרה בהליך מנהלי מזורז בעוד היה עליה לטענתה
30 לנקוט בהליך פלילי.

בית משפט השלום בחיפה

צ"א 11-09-32998 ג'רבי ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני :

1
 2 אם כן, אני מוצא כי הליך שמיעת בקשה לביטול צו מנהלי מתנהל כהליך מנהלי לכל דבר ועניין,
 3 ולראיה ההליך הזהה שהתנהל בפני כבוד השופטת נאות פרי.
 4
 5 זאת ועוד, בפתח הדיון שהתקיים ביום 18.03.12 טענה ב"כ המבקשים כדלקמן :
 6 "בדיון הקודם אני בטעות אמרתי שהנטל במקרה הנוכחי מוטל עלינו ואני סבורה כי הנושא בסימן
 7 שאלה גדול. ואסביר מדוע: יש שאלה משפטית היא האם אנחנו נמצאים בהליך פלילי, כי הערעור
 8 בבית המשפט המחוזי הוכתר כ"ערעור פלילי" או שאנחנו נמצאים בדיון שנמצא במסגרת "אזרחית"
 9 בלבד...".
 10
 11 אומר בעדינות ובוהירות יתרה כי לא התרשמתי כי ב"כ המבקשים "טעתה" בדרך אותה ניהלה
 12 בבית-המשפט.
 13 מיד לאחר העלאת טענה זו, הבהרתי לצדדים, הגם שהדבר לא נרשם בפרוטוקול, כי לא ניתן יהיה
 14 להמשיך בשמיעת הבקשה ובדיון שכן אם יש בטענה ממש, יש להעביר הבקשה למסלול הליך פלילי.
 15 הצדדים הסכימו להמשיך את ההליך כאזרחי-מנהלי והדיון נמשך כסדרו.
 16
 17 באמרת אגב אציין כי אף אם הייתי מגיע למסקנה אחרת, קרי כי מדובר בהליך פלילי או מעין פלילי,
 18 שהרי טענה זו הועלתה בשיהוי רב, ביום 18.03.12, לאחר שמיעת ראיות המבקשים, ובחוסר תום לב,
 19 לאחר שהסכימו להמשיך בשמיעת הראיות (הגם שכאמור הדבר לא קיבל ביטוי בפרוטוקול). זאת
 20 ועוד, בהחלטותיי הקודמות הפניתי את הצדדים לפסיקת בית-המשפט העליון לעניין העלאת טענת
 21 העדר סמכות עניינית בשלב כה מאוחר של ההליך, ולדידי אין לאפשר זאת גם בשלב אליו הגענו, קרי
 22 שלב הגשת הסיכומים והנימוקים ברורים. דעתי היא כי אין נפקא מינא כי החלכה נקבעה בשלב
 23 הערעור, שכן מה לי ערעור ומה לי סיכומים שעה שלכל הצדדים ברור כי ההליך הסתיים.
 24
 25 עוד אוסיף, כי הצדדים טרחו להעלות סוגיות כאלה ואחרות בו לא הותירו אבן על אבן, אך סבורני
 26 כי חלקן לא היו רלוונטיות להחלטה בבקשה זו. יתכן, והדברים נאמרים כמובן בוהירות הראויה,
 27 שאזדקק להם בשלב ההחלטה הסופית או פסק הדין, שעה שזה ינתן לאחר שהצדדים יסכמו את
 28 טענותיהם.
 29
 30 אני מורה לצדדים להגיש סיכומים באופן הבא :

בית משפט השלום בחיפה

צ"א 11-09-32998 ג'רבי ואח' נ' מדינת ישראל

תיק חיצוני:

1 המבקשים בתוך 20 יום מהיום. המשיבה בתוך 20 יום לאחר קבלת סיכומי המבקשים.
2 היקף הסיכומים לא יעלה על 5 עמודים ודי בהפניות.
3

4 מאחר והדיון התארך יתר על המידה והסתיים לפני שבועות אחדים עת הוגשה בקשה זו, הריני
5 מורה עד להחלטה בבקשה העיקרית לביטול הצו המנהלי - על הפסקת הפעלת המסעדות נשוא
6 הדיון על אתר ולא יאוחר מ-7 ימים, לאור האמור בסעיף 10 ב' ו-ג' לחוק השמירה על הסביבה
7 החופית תשס"ד - 2004.

8 אין בהחלטה זו משום הבעת דעה באשר לתוצאה הסופית.

9
10 הוצאות הבקשה יעמדו על סך 10,000 ₪ אשר יהוו חלק מההוצאות הסופיות בתיק זה.
11
12
13
14

15 ניתנה היום, י"ד אייר תשע"ב, 06 מאי 2012, בהעדר הצדדים.
16

17 שמעון שר, שופט